

Advies over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de verplichte terbeschikkingstelling van een oortelefoon bij verkoop van mobiele telefoons

- Op vraag van de Minister van Volksgezondheid, mevrouw Laurette Onkelinx, in een brief van 4 december 2013
- Voorbereid door de werkgroep “Productnormen”¹
- Goedgekeurd door de Algemene Vergadering via schriftelijke procedure (zie Bijlage 1)
- De oorspronkelijke taal van dit advies is het Frans

1. Context

[a] De Minister van Volksgezondheid, mevrouw Laurette Onkelinx, heeft een adviesaanvraag ingediend bij de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de verplichte terbeschikkingstelling van een oortelefoon bij verkoop van mobiele telefoons. In haar brief van 4 december 2013 vraagt zij dat het advies over deze ontwerp tekst binnen de 2 maanden wordt uitgebracht.

[b] Het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel de consument te beschermen op basis van het voorzorgsprincipe.

De tekst is gebaseerd op:

- de resolutie van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers betreffende een betere beschikbaarstelling van consumenteninformatie bij de aankoop van een gsm en betreffende de bescherming van de gezondheid van de burgers tegen de aan elektromagnetische vervuiling verbonden risico's, goedgekeurd op 26 maart 2009;
- de conclusies van het 'International Agency for Research on Cancer' (2011) dat radiogolven klasseert als "mogelijk kankerverwekkend".

Een rapport van het 'Agence nationale de sécurité sanitaire de France' van oktober 2013 bevestigt en actualiseert trouwens de conclusies van het CIRC.

¹ Dit advies werd gezamenlijk voorbereid door de FRDO en de CRB en door beide Raden goedgekeurd.

2. Advies

2.1. Voorafgaande beschouwingen

- [1] De raad is van mening dat deze materie idealiter zou moeten worden gereguleerd op Europees niveau, in een perspectief van samenhang van de markt, het vrij verkeer van goederen en een gelijkwaardige bescherming van de burgers.
- [2] Sommige leden² van de raad vinden dit initiatief zeer positief om de gezondheid van de consumenten te beschermen, en in het bijzonder die van kwetsbare groepen als kinderen, en dat in afwachting van de regelgeving op Europees niveau.
- Andere leden³ van de raad zijn er niet van overtuigd dat oortelefoons in de toekomst de enige manier blijven om consumenten te beschermen tegen de risico's van radiogolven in geval van intensief gebruik van mobiele telefoons. Een dergelijke maatregel moet trouwens opgelegd worden op Europees niveau, niet op Belgisch niveau.
- [3] De FRDO vraagt om te verifiëren of de beoogde maatregel niet het voorwerp zou moeten zijn van een kennisgeving bij de Europese Commissie in toepassing van richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van 22 juni 1998. Die richtlijn voorziet een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende diensten van de informatiemaatschappij.
- [4] De raad stelt vast dat slechts een gedeelte van de problematiek wordt geregeld door de momenteel ingevoerde maatregelen. Om nog beter tegemoet te komen aan de aan deze problematiek verbonden gezondheidsgerelateerde, ecologische, culturele en sociale uitdagingen beveelt de FRDO aan dat de verschillende bevoegde overheden op een coherente en gecoördineerde manier een geïntegreerd beleid zouden uitstippelen. Dit beleid zou regelgevings-, informatie- en sensibiliserings- en controlemaatregelen⁴ moeten omvatten.

2.2. Definitie en toepassingsgebied

- [5] Opdat de tekst beter zou overeenstemmen met de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie, stelt de FRDO voor de term "mobiele telefoon" als volgt te definiëren:

² Leden die dit standpunt steunen: Dhr. Mathieu Verjans en Mevr. Lieze Cloots – ondervoorzitters; Dhr. Mathias Bienstman, Mevr. Sabien Leemans en Mevr. Marie Cors – vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming; Mevr. Véronique Rigot – vertegenwoordigster van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking; Mevr. Caroline Verdoot, Dhr. Sébastien Storme, Dhr. Daniel Van Daele en Dhr. Philippe Cornélis – vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties; Dhr. Olivier Beys - vertegenwoordiger van de jeugdorganisaties.

Lid die zich bij dit standpunt onthoudt: Mevr. Magda Aelvoet – voorzitter.

De andere leden steunen dit standpunt niet.

³ Leden die dit standpunt steunen: Dhr. Olivier Van der Maren – ondervoorzitter; Dhr. Piet Vanden Abeele, Mevr. Ann Nachtergaele, Mevr. Françoise Van Tiggelen, Mevr. Vanessa Biebel en Mevr. Marie-Laurence Semaille – vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties.

Lid die zich bij dit standpunt onthoudt: Mevr. Magda Aelvoet – voorzitter.

De andere leden steunen dit standpunt niet.

⁴ Zoals meer bepaald beschreven in het CRB-advies van 16 november 2011 over het KB betreffende de beschikbaarheid van consumenteninformatie over het specifieke energieabsorptietempo, betreffende de reclame voor consumentenproducten die radiogolven uitzenden en betreffende het verbod op het op de markt brengen van mobiele telefoons speciaal voor kinderen.

"elke mobiele telefoon bestemd voor gebruik in *openbare mobiele elektronische radiotelecommunicatienetwerken in het kader van het aanbieden van een openbare telefoondienst*"⁵.

- [6] De raad vraagt zich bovendien af of tablets en draagbare computers, die ook kunnen worden gebruikt om te telefoneren, kunnen worden beschouwd als "mobiele telefoons".
- [7] Sommige leden⁶ van de raad zijn van oordeel dat draagbare apparaten zoals tablets en draagbare computers, waarvan het voornaamste doel is om het internet te raadplegen, maar waarmee men ook af en toe kan telefoneren, buiten het toepassingsgebied van het ter advies voorgelegde ontwerp-kb moeten worden gehouden. Hetzelfde geldt voor draagbare telefoons in het kader van een vaste telefoonlijn en voor de draagbare elektronische apparaten die met een smartphone kunnen worden verbonden.

Anderen leden⁷ van de raad stellen daarentegen dat de grens tussen een mobiele telefoon, een smartphone en een tablet erg dun is. Zij zijn dan ook van mening dat elk apparaat dat golven uitzendt en waarmee kan worden getelefoneerd door het apparaat in de nabijheid van het hoofd te houden onder de definitie van het ontwerp-kb in kwestie zou moeten vallen.

2.3. Terbeschikkingstelling van oortelefoons

- [8] De FRDO stelt een belangrijk gebrek aan overeenstemming vast tussen de twee taalversies van artikel 2 van het ontwerp-kb dat voor advies voorligt, waarbij de term "terbeschikkingstelling" in het Frans is vertaald als "fourniture".

De raad stelt voor om de term "fourniture" te vervangen door "mettre à disposition en vue de la vente", een terminologie die beter beantwoordt aan het doel van het voorliggende ontwerp-kb om de consument steeds de mogelijkheid te geven om een oortelefoon aan te schaffen samen met een mobiele telefoon.

- [9] De raad is bovendien van oordeel dat de term "geschikte" oortelefoon niet duidelijk is. Hij vraagt zich af of die term met name het begrip kwaliteit van de oortelefoons, die in zijn ogen belangrijk is, omvat en impliceert.

2.4. Niet-exclusieve technologie en standaardisering

- [10] De FRDO wil dat het ter advies voorgelegde ontwerp-kb de eventuele andere technologieën die voor de bescherming van de consument tegen dezelfde risico's even betrouwbaar zouden zijn als oortelefoons niet uitsluit.

⁵ Cf. art. 2, 22°, van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie.

⁶ Leden die dit standpunt steunen: Dhr. Olivier Van der Maren – ondervoorzitter; Dhr. Piet Vanden Abeele, Mevr. Ann Nachtergaele, Mevr. Françoise Van Tiggelen, Mevr. Vanessa Biebel en Mevr. Marie-Laurence Semaille – vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties.

Lid die zich bij dit standpunt onthoudt: Mevr. Magda Aelvoet – voorzitter.

De andere leden steunen dit standpunt niet.

⁷ Leden die dit standpunt steunen: Dhr. Mathieu Verjans en Mevr. Lieze Cloots – ondervoorzitters; Dhr. Mathias Bienstman, Mevr. Sabien Leemans en Mevr. Marie Cors – vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming; Mevr. Véronique Rigot – vertegenwoordigster van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking; Mevr. Caroline Verdoot, Dhr. Sébastien Storme, Dhr. Daniel Van Daele en Dhr. Philippe Cornélis – vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties; Dhr. Olivier Beys - vertegenwoordiger van de jeugdorganisaties.

Lid die zich bij dit standpunt onthoudt: Mevr. Magda Aelvoet – voorzitter.

De andere leden steunen dit standpunt niet.

[11] De raad pleit bovendien voor een standaardisering op mondiaal niveau op het vlak van interconnectiviteit van oortelefoons opdat die compatibel zouden zijn met elk type van draagbare telefoon.

2.5. Andere opmerking

[12] Sommige leden⁸ van de raad vragen dat de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk zou worden toegevoegd als wettelijke basis van het voorliggende ontwerp-kb en dat de Minister van Werk daartoe de nodige maatregelen neemt.

Andere leden⁹ van de raad menen dat dit voorstel buiten het kader van het voorliggende ontwerp-kb valt en dat de verwijzing naar de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk niet relevant is.

⁸ Leden die dit standpunt steunen: Dhr. Mathieu Verjans en Mevr. Lieze Cloots – ondervoorzitters; Dhr. Mathias Bienstman, Mevr. Sabien Leemans en Mevr. Marie Cors – vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming; Mevr. Véronique Rigot – vertegenwoordigster van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking; Mevr. Caroline Verdoot, Dhr. Sébastien Storme, Dhr. Daniel Van Daele en Dhr. Philippe Cornélis – vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties; Dhr. Olivier Beys - vertegenwoordiger van de jeugdorganisaties.

Lid die zich bij dit standpunt onthoudt: Mevr. Magda Aelvoet – voorzitter.

De andere leden steunen dit standpunt niet.

⁹ Leden die dit standpunt steunen: Dhr. Olivier Van der Maren – ondervoorzitter; Dhr. Piet Vanden Abeele, Mevr. Ann Nachtergaele, Mevr. Françoise Van Tiggelen, Mevr. Vanessa Biebel en Mevr. Marie-Laurence Semaille – vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties.

Lid die zich bij dit standpunt onthoudt: Mevr. Magda Aelvoet – voorzitter.

De andere leden steunen dit standpunt niet.

Bijlage 1. Stemgerechtigde leden van de Algemene Vergadering die hebben deelgenomen aan de stemming voor dit advies

- De voorzitter en de 3 ondervoorzitters:
M. Aelvoet, O. Van der Maren, M. Verjans, L. Cloots
- De 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor milieubescherming:
M. Cors, S. Leemans, M. Bienstman
- 1 van de 3 vertegenwoordigers van de niet-gouvernementele organisaties voor ontwikkelingssamenwerking:
V. Rigot
- 4 van de 6 vertegenwoordigers van de werknemersorganisaties:
C. Verdoot, S. Storme, D. Van Daele, Ph. Cornélis
- 5 van de 6 vertegenwoordigers van de werkgeversorganisaties:
P. Vanden Abeele, A. Nachtergaele, F. Van Tiggelen, V. Biebel, M.-L. Semaille
- 1 van de 2 vertegenwoordigers van de jeugdorganisaties:
O. Beys

Totaal: 18 van de 24 stemgerechtigde leden

Bijlage 2. Vergadering voor de voorbereiding van dit advies

De werkgroep “Productnormen” van de FRDO vergaderde met de leden van de CRB op 3 februari 2014 om dit advies voor te bereiden.

Bijlage 3. Personen die meewerkten aan de voorbereiding van dit advies

- Prof. Luc LAVRYSEN (UGent, voorzitter van de werkgroep)
- Prof. Delphine MISONNE (USLB, ondervoorzitter van de werkgroep)

Leden en hun vertegenwoordigers

- Mevr. Vanessa BIEBEL (VBO)
- De hr. Marc CUMPS (AGORIA)
- De hr. Tanguy DE LESTRE (AGORIA)
- De hr. Thomas MOUREAU (OIVO)
- De hr. Christof OLIVIER (Mobistar)
- De hr. Christian ROUSSEAU (Test-Aankoop)
- De hr. Sébastien STORME (ABVV)
- De hr. Daniel VAN DAELE (ABVV)
- De hr. Kris VAN EYCK (ACV)
- Mevr. Caroline VERDOOT (ABVV)
- Mevr. Valérie XHONNEUX (IEW)

Secretariaat

- De hr. Jan DE SMEDT (FRDO)
- De hr. Kris DEGROOTE (CRB)
- De hr. Alexis DALL'ASTA (FRDO)
- Mevr. Céline MOUFFE (CRB)
- Mevr. Lieselot SMET (CRB)